

Ο ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΣ ΡΩΣΣΟΣ ΡΙΚΟΡΔ

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

(Ἐπεισόδιον τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐμφυλίου πολέμου περὶ τὰ τέλη τοῦ 1832 ἔτους ἀρυσθὲν ἐκ τοῦ ἀνεκδότου διτόμου πονήματος τοῦ Α. Παπαδοπούλου Βρετοῦ ἐπιγραφομένου ἱστορικὰ ὑπομνήματα τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐκραγέντος ἐμφυλίου πολέμου μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Κυβερνήτου μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος καὶ τῆς ἀντιβασιλείας.)

Τὸ Γαλλικὸν κόμμα κατέστη ἀπόλυτος κυριάρχης τῆς ἐν Ναυπλίῳ εἰ-
κονικῆς κυβερνήσεως, ἔνεκεν τοῦ αὐτόθι πολυαρίθμου Γαλλικοῦ στρατοῦ
πρὸ ὀλίγον ἐλθόντος ἐκ Μοθώνης. Τὸ κόμμα τοῦτο διέταξε τὸν φρούραρχον
νὰ θέσῃ σκοπὸν εἰς τὸ κατὰστημα τῆς Γερουσίας τῆς μόνης νομίμου ἀρ-
χῆς, ἣτις ὑπῆρχε μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Κυβερνήτου, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ
τοὺς Γερουσιαστὰς νὰ εἰσέλθωσι καὶ συνεδριάσωσι. Τὸ δὲ Ἀγγλικὸν κόμμα
τὴν ἀποκλειστικὴν ταύτην τοῦ Γαλλικοῦ κόμματος ἐπιβρόχην βλέπον οὐχὶ
εὐμενῶς, ἔτεινε προθυμότερον τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ Ῥωσικὸν κόμμα,
ὅπερ ἐντελῶς τεταπεινωμένον ὄν, ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀναφανείσης
ψυχρότητος μεταξὺ τῶν ἐχόντων ἐπιβρόχην μελῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Γαλ-
λικοῦ κόμματος, ἵνα μεταβληθῇ ἡ ἐπικρατοῦσα πορεία τῆς Κυβερνήσεως.
Ἐπειδὴ δὲ πρὸ καιροῦ εἶχε διαδοθῇ, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ βασιλέως
Ὁθωνος καὶ τῆς Ἀντιβασιλείας, ἡ νέα κυβέρνησις ἔμελλε νὰ ἀφήσῃ εἰς
τὰς δημοσίας θέσεις τοὺς κατέχοντας ταύτας, οἱ πρωταθληταὶ τοῦ Ῥωσ-
σικοῦ κόμματος συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ συστήσωσι προσωρινὴν Κυ-
βέρνησιν ἀντὶ τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ἥς τὰ μέλη κατὰ τὸν
κανονισμόν δὲν ἀπετέλουν τὸν νόμιμον ἀριθμὸν πρὸς ἐξάσκησιν τῶν καθη-
κόντων της.

Οἱ κομματάρχαι οὗτοι ἤθελον νὰ ἐκλέξωσι διὰ ψηφίσματος τῆς Γερουσίας
Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως ἢ τῆς
ἀντιβασιλείας, τὸν ἀντιναύαρχον Πέτρον Ῥικὸρδ, διοικητὴν τοῦ Αὐ-
τοκρατορικοῦ στόλου ἐν τῇ Μεσογείῳ, ὅστις ἐστάθμευεν ἐν Ναυπλίῳ.
Ἐμελλε δὲ ἡ Γερουσία νὰ δικαιώσῃ τὴν ἐκλογὴν ταύτην, βασιζομένη ἐπὶ
τοῦ ψηφίσματος τῆς ἐν Ναυπλίῳ Ἐθνοσυνελεύσεως, ὅπερ ἀπένειμεν εἰς
τὸν ἀντιναύαρχον Ῥικὸρδ τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου Ἑλλήνος ἔνεκεν

τῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγώνων αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας αὐτῆς φιλογενοῦς ζήλου. Τοῦ δὲ σχεδίου τούτου αὐτουργὸς ἦτον ὁ Φιλέλλην ἐκ Ταυρίνου Ἰταλὸς, Κόμης Ἀλερίνος Πάλμας, ὅστις μισῶν τοὺς τε Ἀγγλοὺς καὶ Γάλλους, ἀπολαύων δὲ καὶ πάσης ἐμπιστοσύνης παρὰ τῷ ἀντιναυάρχῳ Ῥικὸρδ συνεργοῦντας καὶ τοῦ νέου Πρίγκιπος Βρέδε- (Βαυαροῦ) τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφὸς ἦτον εἰς Ῥωσικὴν ὑπηρεσίαν, ἠδυνήθη νὰ πείσῃ τὸν Ῥικὸρδ νὰ ἀναδεχθῇ τὴν ἐντολὴν Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως Ὁθωνος. Διαβεβαιώσας δὲ καὶ τοὺς πρωταθλητὰς τοῦ Ῥωσικοῦ κόμματος Γερουσιαστὰς Σ. Αἰνιάν καὶ Δ. Πεῤῥόου-καν περὶ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Ῥικὸρδ, οἵτινες ἐκοινοποίησαν τὸ σχέδιον τοῦτο εἰς τὸν συνάδελφον αὐτῶν Ἀνδρέαν Μεταξᾶν ὄντα μέλος τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ἐπρότεινεν εἰς τὸν Ἀντιναύαρχον Ῥικὸρδ νὰ καταβάλῃ μεγάλην τινὰ ποσότητα χρημάτων, ὑπὸ τὸ πρόσχημα μὲν, ὅτι ἐδίδοντο τὰ χρήματα, ὅπως οἱ στρατιῶται τῶν ὀπλαρχηγῶν διατηρήσωσι τὴν τάξιν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ ἀπαλλαχθῶσιν οἱ κάτοικοι ἐκ τῆς ἐπαπειλουμένης ὑπ' αὐτῶν λεηλασίας πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν αὐτῶν· κυρίως δὲ νὰ προσελκύσωσι τοὺς ὀπλαρχηγοὺς ὑπὲρ τοῦ ἀντιναυάρχου Ῥικὸρδ. Τὰ χρήματα ταῦτα διενεμήθησαν διὰ τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ γενικοῦ προξένου Ἰωάννου Βλασσοπούλου μεγάλην ἔχοντος ἐπιβρῶλὴν ἐπὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

Πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τῆς ἰδέας ταύτης τοῦ Πάλμα, ὥφειλεν ἡ Γερουσία, ἥς ἡ πλειονοψηφία συνέκειτο ἐκ θιασωτῶν τῆς Ῥωσσίας, νὰ ᾔηται ἐλευθέρα εἰς τὰς πράξεις της. Διὸ συμβουλίου γενομένου ἀπεφασίσθη νὰ ἐξέλθῃ ἡ Γερουσία ἐκ Ναυπλίου δοθείσης ἀρμοδίας εὐκαιρίας, δυναμένη οὕτω νὰ δικαιώσῃ πρὸς τὸ ἔθνος τὴν φυγὴν αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἑδρας τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ δὲ διευθύνοντες τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πολιτικοῦ τούτου ἐπιχειρήματος ἐβασίζοντο ἐπὶ τῆς δοθείσης διαβεβαιώσεως παρὰ τοῦ ἀντιπρέσβεως τῆς Ῥωσσίας Ῥούκμαν, ὅτι ἤθελεν ἀναγνωρίσει ὡς Κυβέρνησιν τὴν ἐκλεχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Γερουσίας δυνάμει τῆς εἰς αὐτὴν δοθείσης ἐξουσίας ἀναγνωρισθείσης καὶ παρὰ τῶν ἀντιπρέσβεων τῶν Συμμάχων δυνάμεων μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Αὐγουστίνου Καποδιστρίου.

Δὲν ἐβράδυνε δὲ καὶ ἡ ἀναμενομένη ἀρμοδία εὐκαιρία, ἣν περιέμενον οἱ Ῥωσσοφρονοῦντες Γερουσιασταὶ διὰ νὰ φύγωσι. Διότι ἡ αὐθαίρετος παρὰ τῶν Γάλλων κράτησις τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας Δ. Τσαμαδοῦ ἐρεθίσασα τὰ πνεύματα συνέτεινεν εἰς τὴν μελετηθεῖσαν καὶ ἤδη ἀποφασισθεῖσαν φυγὴν. Ἐπειδὴ δὲ τινες ἠρνήθησαν νὰ ἐξέλθωσιν, ὁ ἀντιναύαρχος Ῥικὸρδ προσέφερεν εἰς ἅπαντας τοὺς Γερουσιαστὰς πτωχοὺς τε καὶ πλουσίους ποσότητά τινα χρημάτων, ἅτινα ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ του Βουκότιψ.

Ἡ φυγὴ τῆς Γερουσίας ὠρίσθη τὴν νύκτα τῆς 8 νοεμβρίου 1832· ὁ

δὲ ἀντιναύαρχος Ῥικὸρδ ἔθεσεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν Γερουσιαστῶν τὴν μεγάλην λέμβον τῆς ναυαρχίδος του, τῆς φρεγάττας Πριγκιπέσσης Λόβιτζ ἵνα μεταβιβάσῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ λιμένος Ναυπλίου εἰς Ἄστρος, ἔνθα ἔμελλον νὰ παρευρεθῶσιν ἅπαντες οἱ ὀπλαρχηγοὶ καὶ ὀπαδοὶ τῆς Γερουσίας. Συνάμα δὲ ὁ Κύριος Ζαμίσκος νῦν ναύαρχος, τότε δὲ πλοίαρχος καὶ διοικητὴς τοῦ Ῥωσικοῦ Βρικίου, ὁ Τηλέμαχος, διετάχθη παρὰ τοῦ Ῥικὸρδ νὰ πέμψῃ ἓνα τῶν ἀξιωματικῶν του εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συντάκτου τῆς ἐφημερίδος ὁ Ἑλληνικὸς καθρέπτης, ὅπως συνοδεύσῃ αὐτὸν διὰ τῆς λέμβου τοῦ Βρικίου, ὅπου ἦσαν τὸ τυπογραφεῖόν του καὶ οἱ στοιχειοθέται, ἵνα τὴν αὐτὴν νύκτα 8 Νοεμβρίου ἀναχωρήσωσιν ἅπαντες εἰς Ἄστρος, διὰ τινος τρεχαντηρίου Ἑλληνικοῦ ναυλωθέντος παρὰ τοῦ ἐφημεριδογράφου.

Τὴν ἐπαύριον δὲ περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ Ῥωσικὴ ναυαρχὴς, δαβαίνουσα ἔμπροσθεν τῆς παραλίας τοῦ Ἄστρους ἔμενεν ὀλίγον τι μακρὰν τῆς ξηρᾶς χωρὶς νὰ ἀγκυροβολήσῃ· οἱ δὲ Γερουσιασταὶ Αἰνιὰν καὶ Περούκας συνωδευμένοι παρὰ τοῦ γηραιοῦ στρατηγοῦ καὶ γερουσιαστοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Δημητρίου Καλέργη μετέβησαν εἰς τὴν ναυαρχίδα πρὸς ἐπίσκεψιν δῆθεν τοῦ ναυάρχου Ῥικὸρδ, κυρίως δὲ ἵνα συμφωνήσωσι μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν μέτρων, ἅτινα ὄφειλον νὰ λάβωσιν ἀμφοτέρωθεν τὰ μέρη, πρὶν ἢ Γερουσία δημοσιεύσῃ τὸ ψήφισμα, δι' οὗ ὁ ναύαρχος ἐξελέγετο Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως Ὁθωνος καὶ τῆς ἀντιβασιλείας αὐτοῦ.

Ἐν ταύτῃ τῇ μυστικῇ συνεντεύξει εἰπόντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Περούκα, ὅτι ὁ Ναύαρχος ὄφειλε πάrouτα νὰ καταβάλῃ 200 χιλ. φραγ., ἵνα καλυφθῶσιν αἱ πρῶται δαπάναι τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς νέας Κυβερνήσεως καὶ πληρωθῇ μέρος τι τῶν καθυστερουμένων μισθῶν τοῦ στρατοῦ, καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ἀποποιηθέντος δὲ τοῦ ἀντιναυάρχου Ῥικὸρδ νὰ γίνῃ προσωρινὸς πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ Γερουσία ἠναγκάσθη πρὸς ἰδίαν αὐτῆς ἀσφάλειαν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Ἄστρος καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν νῆσον Σπέτσας, ἔνθα ἡ μεγαλειτέρα μερὶς τῶν κατοίκων ἦτον τοῦ Ῥωσικοῦ κόμματος. Τὴν Γερουσίαν, ὡς ἦτον ἐπόμενον ἠκολούθησε καὶ ὁ συντάκτης τοῦ Ἑλληνικοῦ καθρέπτου δημοσιεύσας τὴν προκήρυξιν αὐτῆς, δι' ἧς διεδήλου πρὸς τὸ ἔθνος τὰ αἷτια τῆς ἐκ Ναυπλίου ἐξόδου τῆς πρὸς δικτήρησιν τῆς ἰδίας ἀξιοπρεπείας.

Ἀλλὰ ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς φυγῆς τῆς Γερουσίας, καὶ τοι ἐλήφθησαν πάντα τὰ μέτρα πρὸς μυστικότητα, ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὸ κοινὸν τοῦ Ναυπλίου. Ἐνεκα τούτου ἅμα ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ναυπλίου ὁ ἀντιναύαρχος Ῥικὸρδ, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Γαλλικῆς μοίρας, ὁ ἀντιναύαρχος Χόταμ καὶ ὁ ὑποναύαρχος Οὐγὼν ἔσπευσαν νὰ ὑπάγωσι πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ συναδέλφου αὐτῶν Ῥικὸρδ καὶ συγχαρῶσιν αὐ-

τὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Γερουσίας ὡς πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως. Ὁ Ῥικὸρδ ἀκούσας τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῶν ἐνόμισε τὸ πρῶτον, ὅτι οἱ συναδελφοὶ τοῦ ἡστείζοντο, ἰδὼν δὲ τὴν πλάνην αὐτῶν, γελῶν εἶπεν εἰς αὐτοὺς « ὅτι πραγματικῶς ἡ Γερουσία ἐλπίζουσα νὰ χαλινώσῃ τὴν ἀναρχίαν ἐνεκα τοῦ ἐκτραγέντος ἐμφυλίου πολέμου συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐκλέξῃ αὐτὸν προσωρινῶς Πρόεδρον· ἀλλ' ἡ ἰδέα θεωρουμένη ὑπὸ ὅλας τὰς ἐπόψεις δὲν ἡδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ. » Θέλων δὲ νὰ δικαιώσῃ τὴν ἐκλογὴν τοῦ προσέθετο « ὅτι ἡ Γερουσία ἐθεώρησεν αὐτὸν ὡς πολίτην τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁμόθησκον. Ἡ ἐξήγητις αὕτη εὐχαρίστησε τοὺς ναυάρχους τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, οἵτινες ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τοῦ ναυάρχου Ῥικὸρδ φιλικῶς ὡς καὶ πρότερον.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκλογὴ τῆς Γερουσίας καὶ τοὶ ἀπέτυχε, ἐθεωρήθη σοβαρὰ καὶ σπουδαία εἰς τοὺς δύο ἀντιπρέσβεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας Δούκην καὶ βαρῶνον Ῥουάν. Ἐπομένως οἱ δύο οὗτοι διπλωμάται μετέβησαν ὁμοῦ παρὰ τῷ συναδελφῷ αὐτῶν τῆς Ῥωσσίας, ἵνα λάβωσι θετικὰς διασαφήσεις περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀντιναυάρχου Ῥικὸρδ. Ὁ βαρῶνος Ῥούκμαν ἀγνοῶν ἐντελῶς τὸ σχέδιον τῆς Γερουσίας περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ῥικὸρδ, διότι οὕτως κατὰ συμβουλήν τοῦ Κόμητος Πάλμα ἀπέκρυψεν αὐτὸ, ὑπέλαβεν ὅτι οἱ συνάδελφοί τοῦ ἡστείζοντο περὶ τῆς ἐξόδου τῆς Γερουσίας ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ῥικὸρδ. Ἰδὼν δὲ ὅτι οἱ συνάδελφοὶ αὐτοῦ ὠμίλουν σπουδαίως καὶ σοβαρῶς προσκαλοῦντες αὐτὸν νὰ δώσῃ προφορικῶς θετικὴν ἀπάντησιν, ὁ Ῥούκμαν ἀπῆντησεν, ὅτι οὐδὲν ἐγνώριζε, καὶ ἵνα πείσῃ αὐτοὺς προσέθηκεν, ὅτι, ἐὰν ὅσα τῷ εἶπον ἦσαν ἀληθῆ, αὐτὸς πρῶτος θέλει διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀντιναυάρχου Ῥικὸρδ ὡς Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον γνωστὴ ἡ τιμὴ διαγωγῆ τοῦ ἀντιπρέσβεως τῆς Ῥωσσίας ἐκπληροῦντος εὐσυνειδήτως τὰ χρέη αὐτοῦ ἄνευ ἐπεμβάσεως εἰς τὰς ῥαδιουργίας τῶν ἀντιφερομένων πολιτικῶν κομμάτων, οἱ ῥηθέντες ἀντιπρέσβεις τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἐπείσθησαν εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ φιλικώτατα. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν ὁ Ῥούκμαν πάραυτα προσεκάλεσε τὸν ἀντιναύαρχον Ῥικὸρδ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πρεσβείαν. Παρωγισμένος δὲ ὢν ἐκ τῶν λεχθέντων τῶν συναδελφῶν τοῦ, ἅμα εἶδε τὸν Ῥικὸρδ εἰσερχόμενον εἰς τὸ γραφεῖόν τοῦ ἀπετάθη πρὸς αὐτὸν μετὰ ὕψους ὅχι τόσο καταλλήλου καὶ προσήκοντος εἰς τὸν ὑψηλὸν αὐτοῦ βαθμόν. Ὁ δὲ Ῥικὸρδ, οὕτινος ἡ συνειδήσις δὲν ἦτον ἀθῶα, ἐταράχθη καὶ μὴ εἰξεύρων τί νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐντόνους, τοῦ ἀντιπρέσβεως παρατηρήσεις περιορίσθη νὰ εἴπῃ αὐτῷ « Ἀναχωρῶ, Κύριε Βαρῶνε, διότι ἀπὸ τοῦ πρὸς ἐμὲ ὕψους τῆς ὁμιλίας σας ἐξάγω, ὅτι ἀπόψε ἔχετε τὴν θέρμην (1). »

(1) Ἦτον ἤδη ἐσπέρας, ὅταν ὁ Ῥικὸρδ μετέβη εἰς τὴν πρεσβείαν· ὁ δὲ Ῥου-

Φοβούμενος δὲ ὁ Ῥικὸρδ τὰς συνεπείας τῆς δικαίας ὀργῆς τοῦ ἀντιπρέσβεως μετέβη παρευθὺς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Περσιάνη, πρώτου Γραμματέως τῆς Ῥωσικῆς πρεσβείας, ἵνα δηλώσῃ αὐτῷ τὰ διατρέξαντα καὶ προσπαθήσῃ δι' αὐτοῦ νὰ συμφιλιωθῇ μετὰ τοῦ Ῥούκμαν. Ὁ Κ. Περσιάνης ἔσπευσε τάχιστα εἰς τὸν προϊστάμενόν του τὸν ὁποῖον καὶ διὰ δεήσεων καὶ διασαφήσεων περὶ τῆς ἀποτυχίας τοῦ σχεδίου τῆς Γερουσίας τοῦ ὑπαγορευθέντος ὑπὸ τοῦ Κόμητος Πάλμα, ἠδυνήθη νὰ καταπραΰνῃ τὴν κατὰ τοῦ Ῥικὸρδ ἀγανάκτησιν του, ὅστις ἤδη ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ἐκθέσιν τῆς πρὸς τὸν ὑπουργὸν Κόμητα Νεσερλώδ ἀναφορᾶς αὐτοῦ. Πεισθέντος δὲ τοῦ Ῥούκμαν ὅτι ὁ ἀντιναύαρχος Ῥικὸρδ ἠπατήθη παρὰ τοῦ Κόμητος Πάλμα καὶ τῶν δύο Γερουσιαστῶν Αἰνιάν καὶ Περούκα συγκατένευσε νὰ σώσῃ αὐτὸν ἐκ τῆς σοβαρᾶς εὐθύνης ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως του διὰ τὴν ἀτυχῆ αὐτοῦ συνενοχὴν εἰς τὴν παράτολμον πολιτικὴν ἐπιχείρησιν τῆς Γερουσίας, ἣτις ἤθελεν ἐνοχοποιήσῃ τὴν Ῥωσσίαν πρὸς τὰς ἄλλας προστατίδας τῆς Ἑλλάδος δυνάμεις. Ἐνεκα τούτου ἡ ἀναφορά τοῦ Ῥούκμαν πρὸς τὸν Κόμητα Νεσερλώδ ἐδικοιολόγει μᾶλλον τὴν διαγωγὴν τοῦ Ῥικὸρδ, ὅστις ἐπίσης ἔσπευσε νὰ γράψῃ εἰς τοὺς ἐν Πετροπόλει φίλους ἵνα τὸν ὑπερασπισθῶσιν.

Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς ἀληθείας τῶν παρ' ἐμοῦ λεχθέντων περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς φυγῆς τῆς Γερουσίας ἐκ Ναυπλίου εἰς Ἄστρος, ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς Πελοποννήσου Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ἐν τῷ πονήματι ὁ Γέρων Κολοκοτρώνης ἐκδοθέντι ἐν Ἀθήναις τὸ 1851 παρὰ τοῦ γνωστοῦ Κ. Γεωργίου Τερτσέτη σελ. 252, « μερικοὶ Γερουσιασταὶ εἶχαν σχέδιον νὰ ἔβγουν εἰς τὸ Ἄστρος νὰ ἐκλεξοῦν μία νέα διοίκησι συνθεμένη ἀπὸ τρεῖς, νὰ προσκαλέσουν τὸν Ζαήμη καὶ Μεταξᾶ καὶ νὰ κάμουν Πρόεδρον προσωρινὸν τὸν Ῥικὸρδο, ἕως ὅταν ἔλθῃ ὁ βασιλέας. »

Τέλος ἵνα πεισθῇ ὁ ἀναγνώστης ὅτι αὐτουργὸς τοῦ σχεδίου περὶ ἐκλογῆς νέας Κυβερνήσεως προσωρινῆς προεδρευομένης παρὰ τοῦ ἀντιναυάρχου τῆς Ῥωσσίας, ἦτον ὁ Ἰταλὸς Κόμης Ἀλερίνος Πάλμας δημοσιεύω σήμερον τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πρὸς ἐμὲ ὡς συντάκτην τοῦ Καθρέπτου ἐπιστολὰς αὐτοῦ, τὰς ὁποίας ἐσχάτως ἐδώρησα εἰς τὴν Δημοσίαν βιβλιοθήκην Ἀθηνῶν ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐφεξῆς ἐπίσημον ἔγγραφον.

Ἐφορία τῆς Δημοσίας καὶ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκης ἀριθ. 182 ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Φεβρουαρίου 1860.

Πρὸς τὸν Κύριον Α. Παπαδόπουλον Βρετόν.

κμαν καίτοι συχνάκις ἦτον ἀσθενής, εἰργάζετο πάντοτε ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπαγορεύων εἰς τὸν ἰδιαίτερον αὐτοῦ γραμματέα Ἀλέξανδρον Βλασσόπουλον τὰς ἐκθέσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν του.

Ἡ ἐφορία αὕτη ἐδέχθη εὐχαρίστως τὴν παρ' ὑμῶν πρὸς τὴν Δημοσίαν βιβλιοθήκην γενομένην προσφορὰν τριῶν χειρογράφων ἐπιστολῶν τοῦ φιλελλήνου Α. Πάλμα, ἐπισυνημμένων τῇ περὶ τούτου ἐπιστολῇ ὑμῶν ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου Ε. Ε. πρὸς τὴν ἐφορίαν.

Ἀριθ. Α'. Ἐπιστολὴ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Δεκεμβρίου 1833 γεγραμμένη δῆθεν ἐν Ναυπλίῳ παρ' ἑνὸς ἀνωνύμου συνδρομητοῦ.

Ἀριθ. Β'. Ἐπιστολὴ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3 Δεκεμβρίου 1832 καὶ ἐσώκλειστος ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀριθ. Α', ἐκ δέκα σελίδων, ἐν ᾗ προσπαθεῖνα ἀποδείξει ὁ ἀνώνυμος ἐπιστολογράφος τὴν ἀνάγκην ἀμέσου ἐκλογῆς ἀρχηγοῦ ξένου μὲν ἀλλὰ πολιτογραφημένου Ἑλλήνου μιᾶς προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἀντὶ τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς Ἑλεύσεως τοῦ βασιλέως Ὁθωνος.

Ἀριθ. 3. Ἐπιστολὴ Ἰταλιστὶ γεγραμμένη ἐν τῇ νήσῳ Σπέτσαις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 Ἰανουαρίου 1833 δι' ἧς ὁ ὑπογράφας ταύτην Α. Πάλμας παρακαλεῖ τὸν ἐκδότην τοῦ Καθρέπτου ἐν ὀνόματι τοῦ ἀντιναυάρχου τῆς Ῥωσσίας Ῥικὸρδ νὰ δημοσιεύσῃ τὴν σφαγὴν τῶν Ἀργείων ὑπὸ τῶν Γάλλων.

Σημειωτέον ὅτι αἱ δύο πρῶται ἐπιστολαὶ εἰσὶ γεγραμμέναι Γαλλιστὶ καὶ ἀνώνυμοι, εὐκόλως ὅμως γνωρίζει ὁ ἀναγινώσκων αὐτάς, ὅτι εἶναι γεγραμμέναι ὑπὸ τῆς ἰδίας χειρὸς, ἥτις ἔγραψε καὶ τὴν τρίτην Ἰταλιστὶ ὑπογράφασα ταύτην μὲν τὸ ὄνομά του « Εὐχαριστῶν δὲ ὑμᾶς διὰ τὴν προσφορὰν τούτων τῶν ἐγγράφων ἀφορώντων συμβάντα τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ἱστορίας σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν διαβεβασίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου,

ὁ Ἐφορος

Γεώργιος Κ. Τυπάλδος.

Εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι εἰς τὴν δεκασέλιδον ἐπιστολὴν τοῦ Πάλμα περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ναυάρχου τῆς Ῥωσσίας Ῥικὸρδ δὲν γίνεται μνεῖα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· ἀλλ' εὐκόλως γίνεται σαφέστατον ἐκ τοῦ αἰνιγμοῦ τοῦ ἐνδόξου ναυάρχου τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος Θεμιστοκλέους ἡμεδαποῦ, προσθέτων καὶ τὴν παρατήρησιν ταύτην « Μέγα εὐτύχημα διὰ τὴν « δόξαν τῶν Ἀθηναίων καὶ πρὸς ὄφελος τῆς Ἑλλάδος ἡ ἄγνοια, « ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς γεννηθεὶς ἐκ μητρὸς ἀλλοδαπῆς « δὲν ἠδύνατο νὰ χαίρῃ τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου Ἑλ- « ληνος. »